

مروری بر پول شویی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۵

کد مقاله: ۱۴۲۵۸

رسول ناصر حجتی رودسری^{*۱}

چکیده

یکی از ضروریات هر جامعه‌ای سلامت اقتصادی آن است و پول شویی نیز تهدیدی برای سلامت اجتماعی و اقتصادی کشورها هست. پول شویی پدیده‌ای است که تحت تأثیر عوامل گوناگون غیرمعمول قرار داشته و تمامی ساختارهای اقتصادی علی‌الخصوص فرآیندهای پولی و مالی را هدف قرار داده است، در سال‌های اخیر پول شویی از مهم‌ترین جرائم اقتصادی بوده که توجه جدی جامعه بین‌الملل را به خود جلب کرده است، از لحاظ تاریخی نیز حدود ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح، بازرگانان، برای نخستین بار در مواجهه با تبعید حکومتی، به نحوی عمل می‌کردند که اموال خود را از نظر آنان مخفی نگهدارند، در این زمان پدیده پول شویی شکل گرفت و اصطلاح پول شویی نیز در سال ۱۹۷۳ و در قضیه واتگریت برای اولین بار وارد مطبوعات و در سال ۱۹۸۳ به متون حقوقی آمریکا راه یافت. پول شویی به جنایتکاران کمک می‌کند تا سود غیرقانونی خود را به درآمد قانونی تبدیل کنند، درحالی‌که مزایای مجرمان را به خطر نمی‌اندازد. هدف این پژوهش نیز با توجه به فراملی و گستردگی این جرم، آشنایی و شناخت بهتر از آن، که به مراتب باعث واکنش مناسب‌تر برای مقابله و مبارزه با این جرم سازمان یافته می‌شود، می‌باشد. روش پژوهش در این مقاله تحلیلی-توصیفی و ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای، اینترنتی و اسنادی است.

واژگان کلیدی: پول شویی، حاکمیت پول شویی، قوانین، اثر اقتصادی.

۱- دانشجوی دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تنکابن، گروه حسابداری، تنکابن، ایران. (نویسنده مسئول)

جرائم اقتصادی از پدیده‌های نوظهور عصر کنونی می‌باشند که هر روزه شکل و رنگ جدیدی به خود می‌گیرند (علیزاده‌مقدم و همکاران، ۱۴۰۲). در جهان پیچیده امروزی، گردش پول به‌سادگی در هر نقطه‌ای رخ داده و انتقال سریع و آسان پول در سطح جهانی انجام می‌شود و همین امر به‌عنوان یک فعالیت تراکنش مالی محسوب می‌گردد (لک و همکاران، ۱۴۰۲). به‌مرور زمان با تشکیل ساختارهای اجتماعی در همان ابتدا نیز پدیده فساد مالی وجود داشته و احتمالاً تا زمانی که این ساختار وجود دارد فساد مالی هم نیز وجود خواهد داشت (رزم‌آرا و همکاران، ۱۴۰۱؛ گارسیا، ۲۰۱۹).

در بین جرائم اقتصادی، پول‌شویی^۱ نمود بیشتری پیدا می‌کند زیرا سال‌هاست که اقتصاد جهانی تحت‌تأثیر مبارزه با این پدیده است (لک و همکاران، ۱۴۰۲). اغلب به پول‌شویی، جرم سازمان‌یافته هم گفته می‌شود، در واقع پول‌شویی به‌عنوان یک جرم جدی سازمان‌یافته توسط آژانس‌های مختلف بین‌المللی مبارزه با پول‌شویی شناخته می‌شود (توماندرو و چاکا^۲، ۲۰۲۳) و از دهه ۱۹۸۰، دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی ارتباط نزدیک بین پول‌شویی، جرایم سازمان‌یافته، و فعالیت‌های مجرمانه مختلف با انگیزه سود را تشخیص داده‌اند (پاولیدیس^۳، ۲۰۲۳؛ آلبانیز^۴، ۲۰۱۲؛ نایلور^۵، ۲۰۰۳) به همین جهت یک مشکل جهانی در سرتاسر جهان برای کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته به‌شمار می‌رود (عابد و همکاران^۶، ۲۰۲۲). به نظر می‌رسد حدود ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح، بازرگانان، برای نخستین بار در مواجهه با تبعید حکومتی، به‌نحوی عمل می‌کردند که اموال خود را از نظر آنان مخفی نگه دارند، در این زمان پدیده پول‌شویی شکل گرفت (تاج‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۹). از ویژگی‌های اصلی پول‌شویی پنهان‌کاری و غیرقانونی بودن می‌باشد، از یک طرف ممکن است از بودجه قانونی برای اهداف غیرقانونی استفاده شود و از طرفی دیگر درآمدها به‌عنوان هدف شستشو از طریق فعالیت‌های غیرقانونی ایجاد می‌شود در نتیجه، هدف از پول‌شویی پنهان کردن منشأ واقعی یا صاحب بودجه است (نوع‌پرور ساروی و همکاران، ۱۴۰۱) البته به‌طور کلی ۷ ویژگی مهم، جرم ثانویه بودن، پیچیدگی و استمرار، مقیاس بزرگ داشتن، جرم مرکب، جرم یقه‌سفید بودن، فراملی بودن و همچنین سازمان‌یافتگی را برای پول‌شویی می‌توان برشمرد (علیشاهی قلعه‌جوقی و معالی، ۱۴۰۱؛ صفدری، ۱۳۹۳).

همچنین پول‌شویی آثار غیرمستقیم و مستقیم زیادی بر جریان سرمایه، مؤسسات مالی، بهره‌وری بخش‌های حقیقی، اقتصاد و تجارت بین‌المللی دارد که برشمردن عددی این آثار می‌تواند به غایت دشوار باشد (پیرانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ دوجوسکی و موسوسکا^۷، ۲۰۱۹) همان‌طور که گفته شد پول‌شویی جرمی سازمان‌یافته است که ثانویه و فراملی می‌باشد (ربانی‌موسویان و غلامرضائی، ۱۳۹۹)، منظور از ثانویه بودن جرم این است که مبنی بر فعالیت‌های مجرمانه سابق است (شمس‌ناتری، ۱۳۸۲). ماهیت فراملیتی بازارهای غیرقانونی، عملیات فرامرزی و نفوذ سازمان‌های مجرمانه، و پیچیدگی فزاینده تکنیک‌های پول‌شویی، همگی بر ضرورت رویکردهای مشترک تأکید می‌کنند (پاولیدیس، ۲۰۲۳؛ بروینسما و برناسکو^۸، ۲۰۰۴) و لزوم آن اجرای درست قوانین برای مبارزه با این پدیده در کشورها می‌باشد که حاکمیت پول‌شویی را به‌درستی اجرا کنند، حاکمیت پول‌شویی^۹ به سیستمی از قوانین، مقررات و شیوه‌هایی اطلاق می‌شود که برای جلوگیری، کشف و بازدارندگی از فعالیت‌های پول‌شویی طراحی شده‌اند (اولویوی^{۱۰}، ۲۰۲۴؛ بیس^{۱۱}، ۲۰۱۱)، این شامل اقداماتی مانند بررسی دقیق مشتری، گزارش تراکنش‌های مشکوک و نظارت پیوسته است تا اطمینان حاصل شود که مؤسسات مالی و سایر نهادهای نظارتی برای اهداف غیرقانونی استفاده نمی‌شوند (اولویوی و همکاران، ۲۰۲۴).

از نشانه‌ها و علائم پول‌شویی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- انجام معاملاتی که از طریق واسطه‌ها و بدون هیچ دلیل تجاری انجام گیرد.
- معاملاتی که حساسی درستی نداشته و غیر مجاز یا به‌درستی ثبت نشده‌اند.
- وجود معاملات گسترده پولی که با موضوع فعالیت اصلی مشتری در تضاد باشد.
- انجام معاملات ارزی با حجم بالا و شکل نامتعارف مثل حوالجات از سیستم غیر بانکی-اسناد قابل واگذاری-خرید مستقیم خدمات انتقال پول (باری‌فرد و نوریان، ۱۳۹۵).

1 Money Laundering
2 Thommandru & Ckakka
3 Pavlidis
4 Albanese
5 Naylor
6 Abed & et al
7 Dujovski & Mojsoska
8 Bruinsma & Bernasco
9 Money Laundering Governance
10 Eulaiwi
11 Yepes

بدین ترتیب پول شویی فرایندی می‌باشد که فرد علناً به قصد رهایی از نتیجه رفتار مجرمانه، با مخفی نگه‌داشتن منبع اصلی درآمدهایی که از اعمال مجرمانه به‌دست آمده سعی در پاک و قانونی جلوه دادن آن درآمدها دارد (پیرانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ باقرزاده، ۱۳۹۵). با توجه به مطالب گفته‌شده، و همچنین گستردگی این جرم در ابعاد گوناگون اقتصادی و اجتماعی به نظر می‌رسد بررسی و شناخت این پدیده به شناخت بهتر و به‌مراتب مبارزه و مقابله اصولی با پول شویی کمک شایانی می‌کند.

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۲-۱- تعریف و مفهوم پول شویی

برای نخستین بار اصطلاح پول شویی در سال ۱۹۷۳ و در قضیه وانگریت وارد مطبوعات و در سال ۱۹۸۳ به متون حقوقی آمریکا راه یافت (سلیمانی تبار، ۱۳۹۹)، از نظر لغوی نیز فرهنگ واژگان لانگمن^۱ پول شویی را فرایندی معرفی کرده‌است که از طریق آن پول‌هایی که از مجرای غیرقانونی به‌دست آمده است را با شکل و شمایی قانونی جلوه داده به‌طوری که منشأ اصلی پول‌ها نیز مشخص نشود (مشکات، ۱۳۹۹؛ کورزون^۲، ۲۰۰۷)، به‌مراتب در طی زمان تعاریف گوناگونی از پول شویی صورت گرفت که دانستن آن‌ها باعث شناخت بهتر و به‌مراتب اقدامات مناسب برای کشف هر شکلی از آن می‌شود.

در تعریفی، پول شویی را اقدامی با هدف پنهان کردن منافع غیرقانونی استفاده شده می‌دانند که از منابع قانونی سرچشمه می‌گیرد (اوگبید و همکاران^۳، ۲۰۲۳؛ لوی و سودجین^۴، ۲۰۲۰؛ بالدوین^۵، ۲۰۰۳)، همچنین پول شویی به تلاش‌هایی اطلاق می‌شود که برای مخفی کردن یا پنهان کردن منشأ عواید به‌دست آمده غیرقانونی انجام می‌شود، به‌طوری که به نظر می‌رسد از منابع مشروع به دست آمده است (لک و همکاران، ۱۴۰۲؛ دیواری، ۲۰۲۳؛ اولیوا، ۲۰۲۲) و به پول‌های به‌ظاهر تمیز تبدیل و در بدنه اقتصاد جایگزین می‌شود (کاظمی و همکاران، ۱۴۰۱؛ یاری فرد و نوریان، ۱۳۹۵؛ زارع قاجاری، ۱۳۹۲؛ جان‌تنی^۶، ۲۰۱۷).

تظهِر پول نیز اصطلاحی است که به پول شویی گفته می‌شود، که برای توصیف فرآیندها و روش‌هایی به کار می‌رود که در طی آن سرمایه‌هایی که از فعالیت‌های غیرقانونی به‌دست آمده‌اند جهت مخفی کردن منشأ یا مالک اصلی آنکه امکان دارد غیرقانونی بودن آن‌ها را نشان دهد، تبدیل به سایر دارایی‌ها می‌شود تا درآمدهای حاصله از این منبع را قانونی جلوه دهند (حسینی و نصیری، ۱۳۹۹؛ میرزاوند و رهبر، ۱۳۸۷).

پول شویی به جنایتکاران کمک می‌کند تا سود غیرقانونی خود را به درآمد قانونی تبدیل کنند، در حالی که مزایای مجرمان را به خطر نمی‌اندازد (نوع‌پرور ساروی و همکاران، ۱۴۰۱). حتی در زمانی که شخص آگاهانه پول یا سرمایه‌ای که حاصل جرم و یا زنجیره‌ای از جرائم بااهمیت است از نظر ماهیت، منشأ و ترتیبات جابه‌جایی آن، مخفی و یا پنهان کند نیز از مصادیق پول شویی به شمار می‌رود (پیرانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ تذهیبی، ۱۳۹۶). در مفهوم، نه تنها پول نقد بلکه تمامی منابع درآمدی تحصیل شده (از جمله کالاهای باارزش و اوراق بهادار) که به‌صورت هدفمند پنهان و در سیستم مالی گنجانده شوند نیز از مصادیق پول شویی به‌شمار می‌روند (قوامی‌پور سرشکه و محمودی، ۱۴۰۱؛ رهبر، ۱۳۸۲).

سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با مباحث مالی نیز تعاریفی از پول شویی دارند:

صندوق بین‌المللی پول^۷ پنهان کردن منابع واقعی درآمد که از فعالیت‌های غیرقانونی حاصل و به سرمایه‌گذاری انتقال داده شده را تعریفی از پول شویی دانسته‌است (قوامی‌پور سرشکه و محمودی، ۱۴۰۱؛ یالوی و باسکمی^۸، ۲۰۱۱).

سازمان بین‌المللی پلیس جنایی^۹ نیز پول شویی را هر نوع اقدام به انجام برای پنهان یا تغییر ماهیت عواید نامشروع می‌داند به طوری که منشأ آن منابع قانونی باشد (هاشمی و بلندنظر، ۱۳۹۹؛ رهبر، ۱۳۸۲).

سازمان گروه اقدام مالی^{۱۰} هرگونه نگهداری، تملک، تصرف و یا استفاده از درآمدهایی که از جرم تحصیل شده و همچنین مبادله و تبدیل یا انتقال آن درآمدها و مخفی کردن ماهیت‌های جرم را پول شویی تعریف کرده است (سلیمانی تبار، ۱۳۹۹؛ اسعدی، ۱۳۸۶).

کنوانسیون پالمو^{۱۱}، نیز پول شویی را شامل انتقال یا تبدیل اموال، استفاده از آن اموال، پنهان یا مشارکت در اقدام یا تبانی یا پیچیده نمودن اهمیت واقعی منبع و یا تحصیل و همکاری دارایی غیر قانونی می‌داند (موسوی‌مقدم، ۱۳۸۶).

- 1 Langman Dictionary
- 2 Curzon
- 3 Ogbeide & et al
- 4 Lévi & Soudjin
- 5 Baldwin
- 6 Jantani
- 7 International Monetary Fund (IMF)
- 8 Yallwe & Buscemi
- 9 International Criminal Police Organization (ICPO)
- 10 Financial Actio Task Force (FATF)
- 11 Palermo Convention

حقوق دانان نیز پنهان نگه داشتن منبع اصلی درآمدهای حاصل از اعمال مجرمانه و پاک و قانونی جلوه دادن آن را پول شویی تعریف می کنند (شمس ناتری، ۱۳۸۱).

در بین صاحب نظران تعاریف دیگری نیز از پول شویی می شود که به شرح زیر است:
پول شویی شامل فرآیند پنهان کردن منشأ منابع غیرقانونی است که اغلب شامل لایه های پیچیده مختلفی از معاملات یا ترتیبات مالی است که فراتر از حوزه های قضائی مختلف است (اولیوی و همکاران، ۲۰۲۴).
پول شویی عملی است که به پول کثیف جلوه ای مشروع ببخشد (نوع پرور ساروی و همکاران، ۱۴۰۱).
پول شویی عبارت است از، پاک کردن و قانونی جلوه دادن عواید حاصل از رفتارهای مجرمانه (یاری فرد و نوربان، ۱۳۹۵).
فعالیت پول شویی به معنای انجام فعالیت های غیرقانونی است که در طی آن، منافع و درآمدهایی که از اعمال خلاف قانون حاصل می شود، به شکلی مشروع به نظر می رسد (گنترمان^۱، ۲۰۱۰).
به نظر می رسد نویسندگان قادر باشند فرایندی را که با هدف قانونی، عواید حاصل از فعالیت های غیرقانونی شامل تخلف و جرم را از طریق نگهداری، تملک، استفاده، مبادله، انتقال، کسب، پنهان کردن یا تبدیل ماهیت آن در نظر داشته و آگاهی داشته یا حدس قابل قبولی در مورد مجرمانه بودن منشأ عواید مذکور داشته باشند را تعریفی جامع از پول شویی بیان کنند (غلامی و آزادفر، ۱۴۰۰).

۲-۲- قوانین و مقررات پول شویی

یکی از ضروریات هر جامعه ای سلامت اقتصادی آن است (وفایی پور، ۱۳۹۹) و پول شویی نیز تهدیدی برای سلامت اجتماعی و اقتصادی کشور است (مظهری و همکاران، ۱۳۹۹) که باعث توسعه بازار غیررسمی، فساد اقتصادی و تخریب نهادهای مالی، عدم تعادل بازارهای مسکن، بورس و پول می شود (هاشمی و بلندنظر، ۱۳۹۹). در سال های اخیر پول شویی از مهم ترین جرائم اقتصادی بوده که توجه جدی جامعه بین الملل را به خود جلب کرده است (جمالی حاجیانی و همکاران، ۱۴۰۲). سازمان ملل تخمین می زند که مبالغ نامشروع به ارزش ۸۰۰ میلیارد تا ۶/۱ تریلیون دلار در سراسر جهان سالانه پول شویی می شود (احمدی، ۱۴۰۱)، به همین دلیل همکاری در جهان برای مقابله با این پدیده به وجود آمد، در سال ۱۹۹۰ اتحادیه اروپا منشوری را تصویب نمود که بنابر آن یک سیاست مشترکی برای مبارزه با جرائم پول شویی در اروپا و حتی خارج از آن را عنوان کرد که دامنه موضوع پول شویی را از مواد مخدر فراتر برده و جرائم سازمان یافته دیگری را هم به آن افزود تا در بین گروه های طرف قرارداد یک همکاری بین المللی ایجاد شود (باقرزاده، ۱۳۸۲)، در سال ۱۹۹۲ نیز سازمان بین المللی کمیسیون بورس های اوراق بهادار^۲ برای تشویق اعضای خود برای مبارزه با پول شویی قطعنامه ای در جهت اقداماتی برای مقابله با این پدیده صادر نمود (غلامی و پوربخش، ۱۳۹۰)، همچنین کنوانسیون پارامو نیز قوانینی را وضع کرد. و همین طور با توجه به نیاز جهانی برای مبارزه با پول شویی موجب تشکیل گروه ویژه اقدام مالی شد (روغنی و صادقی، ۱۴۰۱) که در آوریل ۱۹۹۰ پیشنهاد ۴۰ گانه نیروی واکنش سریع مالی پول شویی که شامل برنامه ای فراگیر برای مبارزه با پول شویی به صورت پیش نویسی تهیه شده بود را منتشر نمود (غلامی و پوربخش، ۱۳۹۰).

دو نهاد مهم بین المللی دیگر نیز در زمینه مبارزه با پول شویی فعال اند: نخست، کمیته نظارت بر بانکداری بازل^۳، که در سال ۱۹۸۸ تدابیری را برای پیشگیری از به کارگیری مجرمانه سامانه بانکی برای ارتکاب پول شویی تصویب کرد و دوم، گروه ولفسبورگ^۴، چندین بانک خصوصی بین المللی در اکتبر ۲۰۰۰ در مورد دستورالعمل های جهانی ضد پول شویی برای اداره تجارت بانکی خصوصی به توافق رسیدند که این دستورالعمل ها در می سال ۲۰۰۲ بازنگری شد که برای تجارت سالم در بانکداری خصوصی بین المللی راهنمایی مهم به شمار می رود (عبدالهی قهفرخی و همکاران، ۱۴۰۰).

در حقوق کیفری ایران نیز قوانینی برای جرم پول شویی در نظر گرفته شده است، در سال ۱۳۸۶ پس از کش و قوس های فراوان قانون مبارزه با پول شویی تصویب و در سال ۱۳۹۷ نیز اصلاح و جرم انگاری شد (جمالی حاجیانی و همکاران، ۱۴۰۰). در مطالعه تطبیقی قوانین مبارزه با پول شویی در ایران و جهان، به اقتصاد زیرزمینی که حامل دو نوع فعالیت مجرمانه و غیرقانونی است، عواملی مثل: ارز، قاچاق کالا، اختلاس، قاچاق انسان و مواد مخدر، عملیات مجرمانه و اثر آن بر روی اقتصاد اشاره شده است (شاکری، ۱۳۹۵). در امور جرم انگاری پول شویی و تدابیری که برای مجازات این جرم اتخاذ شده است، نظام حقوقی و اصول فقهی - حقوقی از جمله قاعده سوق، قاعده ید، اصل حجت در اصول فقه اسلامی و همچنین مستندات بین المللی و منطقه ای شامل اسناد و کنوانسیون های متعدد و مستندات داخلی (فقهی شامل منع و تحریم اکل مال به باطل و سیره امام علی) و مستندات حقوقی واصل ۴۹ قانون اساسی و قانون مبارزه با پول شویی به کار می رود (حیدری، ۱۳۸۳).

طبق ماده ۲ مبارزه با پول شویی، اصلاح شده سال ۱۳۹۷، جرم پول شویی به این شرح می باشد:

1 Gnutzmann
2 International Organization Of Securities Commissions (IOSCO)
3 Basel Committee on Banking Supervision
4 Wolfsberg Group

الف) تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به اینکه به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به‌دست آمده باشد؛
ب) تبدیل، مبادله یا انتقال عواید به‌منظور پنهان کردن منشأ غیرقانونی آن با علم به اینکه به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده یا کمک به مرتکب به‌نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.
ج) اخفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی، منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد (قانون مبارزه با پول‌شویی، ۱۳۹۷).

۲-۳- روش‌های پول‌شویی

در جهت فرار از چنگ نهادهای اعمال قانون، پولشویان معمولاً نقشه‌های خود را در سطح چندین کشور گوناگون عملیاتی می‌کنند (پیرانی و همکاران، ۱۴۰۱) و اغلب کسانی هستند که از قاچاق انسان، اختلاس، قاچاق مواد مخدر، معاملات صوری و رشوه و راه‌های غیرقانونی دیگر کسب درآمد کرده و به‌دنبال تطهیر کردن آن پولی هستند که از فعالیت‌های نامشروع به‌دست آمده است (احمدی، ۱۴۰۱). با توجه به حجم گستردگی و تنوع در بخش‌های مختلف، در ادامه به چند مورد از روش‌های پول‌شویی اشاره می‌شود: بخش بانکی مهم‌ترین بخشی است که بیشتر تحت‌تأثیر پول‌شویی قرار می‌گیرد (روغنی و صادقی، ۱۴۰۱؛ راه و همکاران^۱، ۲۰۱۷). پول‌شویی می‌تواند باعث مختل شدن شبکه بانکی شود، پایه و اساس تمام مؤسسات مالی، بانک‌ها و سیستم‌مالی بر اعتماد مورد می‌باشد و کاهش سطح اطمینان در این حوزه می‌تواند تأثیر مخربی بر ثبات بخش بانکی داشته‌باشد (روغنی و صادقی، ۱۴۰۱). از دیگر روش‌های پول‌شویی تأسیس یک شرکت جعلی که به شرکت‌های پوششی یا صوری نیز معروف است می‌باشد، این شرکت‌ها فعالیت خاصی انجام نداده و دارایی ندارند و به نام این شرکت‌ها وام‌های کلان، معافیت‌های مالیاتی گرفته و بدون هیچ تجارت و فعالیتی درآمد کسب می‌کنند، همچنین در این نوع شرکت‌ها هویت مالک اصلی را نیز پنهان نگه‌می‌دارند (احمدی، ۱۴۰۱). با توجه به اینکه تخمین دقیق ارزش اشیاء عتیقه دشوار می‌باشد، بازار عتیقه‌جات نیز از دیگر بخش‌های مورد توجه پولشویان است (پیرانی و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین ایجاد سازمان‌های خیریه صوری، سرمایه‌گذاری در بازار الماس و طلا، سرمایه‌گذاری موقت در بنگاه‌های تولیدی- تجاری قانونی، شرکت در مزایده‌های اجناس هنری و انتقال پول به کشورهای دارای مقررات بانکی آزاد مثل کشور سوئیس نیز از دیگر روش‌های تطهیر پول می‌باشد (یاری‌فرد و نوریان، ۱۳۹۵).

مناطق آزاد نیز به‌علت اینکه معاملات به‌صورت نقدی آسان است باید مشکل پول‌شویی در جواهرات، قاچاق پول نقد، یا فلزات گران‌بها نیز مورد اهمیت قرار بگیرد (احمدی، ۱۴۰۱). از دیگر روش‌های پولشویان، خریداری املاکی با پول‌هایی است که به‌صورت نامشروع تحصیل کرده‌اند که به‌صورت نقد می‌باشد و سپس آن املاک را هم نیز می‌فروشند تا پول نقد به‌دست آورند و توجیهی برای پول غیرقانونی خود عنوان کنند (پیرانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ کورشی^۲، ۲۰۱۷).

سوء استفاده و پول‌شویی در سیستم مالیاتی هم نفوذ پیدا کرده است، بدین صورت که در فاکتور خدمات و کالاهای خود یا بیش‌اظهاری یا کم‌اظهاری را اعمال می‌کنند که پیامدهای مالیاتی دارد. زمانی که صادرکننده ارزش کالای ارسالی خود را بیش‌از حد فاکتور می‌کند، ممکن است بتواند تخفیف مورد استفاده از مالیات بر ارزش‌افزوده را به‌اندازه زیادی افزایش دهد، در مقابل نیز واردکننده‌ای که کمتر از ارزش کالایی که دریافت می‌کند فاکتور کند، ممکن است مالیات‌های پرداختی گمرکی را به‌اندازه‌ی قابل قبولی کاهش دهد، هر دو این موارد، اساس پول‌شویی مبتنی بر تجارت و سوءاستفاده از سیستم مالیاتی را نشان می‌دهد (احمدی، ۱۴۰۱).

۲-۴- آثار اقتصادی و اجتماعی پول‌شویی

پول‌شویی پدیده‌ای است که تحت‌تأثیر عوامل گوناگون غیرمعمول قرار داشته و تمامی ساختارهای اقتصادی علی‌الخصوص فرآیندهای پولی و مالی را هدف قرار داده است (سرداری و خلیل‌زاده، ۱۳۹۴). زمانی که پول‌شویان متوجه شوند که توانسته‌اند درآمدهای حاصل از جرم را از نگاه مأموران انتظامی و قضائی مخفی نگه‌داشته‌اند انگیزه‌ی آنان برای ارتکاب جرم نیز تشدید می‌شود (باقرزاده، ۱۳۸۲). پول‌شویی اغلب دارای سه مرحله‌ی، قطع هرگونه ارتباط مستقیم بین جرم و درآمدی است که از آن تحصیل شده‌است، پنهان کردن اثر رد مال برای فرار از پیگیری‌های قانونی و آخرین مرحله نیز شامل بازگرداندن مجدد درآمدهای حاصل از جرم به مجرم به‌نحوی که منشأ چگونگی کسب و محل جغرافیایی آن قابل ردیابی نباشد (جزایری، ۱۳۸۲).
درآمدها در پول‌شویی به نفع کسانی توزیع خواهد شد که تمایلی برای استفاده آن‌ها در بخش سرمایه‌گذاری و تولیدی واقعی ندارند (سعیدی و شکرچی‌زاده، ۱۴۰۰)، یکی از دلایل اصلی که باعث خروج سرمایه ملی، بی‌ثباتی اقتصادی منطقه‌ای و ملی، بی‌اثر

1 Raweh et al
2 Qureshi

کردن سیاست‌های توسعه و بحرانی شدن وضعیت اقتصادی و در پی آن وضعیت اجتماعی و انحطاط فرهنگی می‌گردد جرم پول‌شویی می‌باشد (شمس‌ناتری، ۱۳۸۲). این جرم در تمام زمینه‌ها، آثار زیان‌باری بر بدنه جامعه وارد می‌کند، که یکی از شدیدترین آن تحت‌تأثیر قراردادن بخش خصوصی است (سعیدی و شکرچی‌زاده، ۱۴۰۰)، از دیگر آثار زیان‌بار هم می‌توان به درآمدهای دولت، بی‌ثباتی اقتصاد، بی‌اعتمادی مردم، کاهش کنترل دولت بر سیاست‌های اقتصادی، بی‌اعتباری دولت‌ها و نهادهای اقتصادی و فساد ساختار حکومت، اشاره کرد (صادقی عمروآبادی و همکاران، ۱۳۹۱).

همین طور از دیگر آثار پول‌شویی نیز می‌توان به اختلال در سیستم اقتصادی، تضعیف امنیت اقتصادی، تضعیف یکپارچگی و تمامیت بازارهای مالی، تغییر جهت سرمایه‌گذاری‌ها و خروج سرمایه از کشور، افزایش تورم، فرار سرمایه به صورت غیرقانونی از کشور، انباشت ثروت و قدرت در دست مجرمان، ایجاد بی‌ثباتی در روند نرخ‌های ارز و بهره و توزیع نابرابری درآمد اشاره کرد (ذبیح‌نژاد و غلام‌نیا روشن، ۱۳۹۹). پول‌شویی اثرات مخرب دیگری همچون بی‌ثباتی سیاسی و پول‌شویی و همین طور تزلزل امنیت کشور را به همراه دارد که گاهی حتی به سرنگونی نظام حکومتی منجر شده‌است (ساکی، ۱۳۹۴). فعالیت پول‌شویی باعث افزایش خطر و ناپایداری می‌شود که منشأ آن تخصیص نادرست منابع است، این تخصیص نادرست به واسطه فعالیت‌های غیرقانونی و تصرف غیرمشروع در دارایی‌ها صورت می‌گیرد. با توجه به تبعات ناشی از پول‌شویی، پول‌کثیف به‌طور ذاتی یک پدیده ناپایدار و پویا است که به بخش‌های زیرزمینی اقتصاد نفوذ می‌کند، به همین جهت، چنین پولی باعث ایجاد خلل در سیاست‌های توسعه و عامل ناپایداری و بی‌ثباتی در وضعیت اقتصادی است (ذبیح‌نژاد و غلام‌نیا، ۱۳۹۹).

۳- نتیجه‌گیری

با توجه به گستردگی و فراملی بودن پول‌شویی، شناخت روش‌های انجام این جرم در مناطق، صنایع و مشاغل گوناگون می‌توان قوانین بازدارنده و همچنین جرم‌انگارانه مناسبی برای آن اعمال و تصویب کرد. پول‌شویی با آثار زیان‌باری که در سطح جامعه و اقتصاد می‌گذارد باعث مختل شدن سیاست‌گذاری‌های دولت می‌شود که این خود نیز باعث عقب‌ماندگی سیستم مالی و اقتصادی کشور نسبت به دیگر کشورها می‌شود، مهم‌ترین مسئله نیز در مواجهه و مقابله با پول‌شویی اجرای درست حاکمیت پول‌شویی به مفهوم اجرای قوانین سخت و مناسب از طریق حکومت و ارکان قضائی کشور در رویارویی با این جرم سازمان‌یافته می‌باشد.

۴- پیشنهادها و محدودیت‌ها

در این پژوهش ابعاد مختلف پول‌شویی، به‌علت گستردگی و حجیم بودن آن مطالب به‌صورت جزئی مورد بررسی قرار نگرفته است، پژوهش‌گران می‌توانند اثرات پول‌شویی بر سیاست‌های اقتصادی، همچنین اثرات زیان‌بار پول‌شویی بر سیستم مالیاتی کشور و همین طور انواع روش‌های پول‌شویی و نحوه مبارزه با آن، را مورد بررسی دقیق خود قرار بدهند.

منابع

۱. علیزاده مقدم، محمد مهدی، قیوم‌زاده، محمود، فلاح، محمود، (۱۴۰۲)، ظرفیت‌ها و محدودیت‌های اصول فقهی و شرعی در جرم‌انگاری جرائم اقتصادی از منظر فقه امامیه، آموزه‌های فقه و حقوق جزاء، سال ۲، شماره ۱، صص ۹۱-۱۱۴.
۲. لک، جمشید، پورعلی، محمدرضا، فلاح، رضا، مران‌جوری، مهدی، (۱۴۰۲)، ارائه مدل احتمال وقوع پول‌شویی بر مبنای ویژگی‌های کیفی گزارشگری مالی، مطالعات حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۶، صص ۲۶-۵.
۳. رزم‌آرا، طه، فاخری، نریمان، پورسعید، رامین، (۱۴۰۱)، پول‌شویی در ورزش گواهی بر وجود فساد پنهان: ضرورت ارائه راهکارهایی جهت پیشگیری از آن، مدیریت دانش در ورزش دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، دوره ۲، شماره ۳، صص ۶۹-۸۵.
۴. تاج‌آبادی، حسین، آزادفر، محمدصادق، بنائی، علی، (۱۳۹۹)، تأملی بر تأثیر اماره ید در جرم پول‌شویی، پژوهش‌های فقه و حقوق اسلامی، سال ۱۶، شماره ۶۱، صص ۵۶-۳۳.
۵. نوع‌پرور ساروی، پونه، باقری، مرتضی، هادیان، سید صادق، کاکایی، حمید، (۱۴۰۲)، بررسی نقش حسابرسی داخلی در مبارزه با پول‌شویی، رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، سال ۷، شماره ۸۸، صص ۷۷۰-۷۶۱.
۶. علیشاه‌ای قلعه‌جوقی، ابوالفضل، معالی، مهدیه، (۱۴۰۱)، تعارض و دلیل‌آوری معکوس شدن بار اثبات دلیل در پول‌شویی با اصول و قواعد فقهی، پژوهش‌های فقه و حقوق اسلامی، سال ۱۸، شماره ۶۸، صص ۱۱۹-۱۰۱.
۷. صفدری، اکبر، (۱۳۹۳)، پول‌شویی و ضد پول‌شویی در شرکت‌های تجاری و مؤسسات غیر تجاری، تهران، ثنای دانش.

۸. پیرانی، محمد، عباسی، اصغر، قربانی، علی، (۱۴۰۱)، ضرورت‌ها و موانع به‌کارگیری عملیات مخفی دام‌گستری در جرم اقتصادی پولشویی، مبانی فقهی و حقوق اسلامی، صص ۵۹۷-۵۵۷.
۹. ربانی‌موسویان، سیدعلی، غلامرضائی، هدیه، (۱۳۹۹)، مطالعه تطبیقی سیاست کیفری ناظر به جرم پول‌شویی در حقوق کیفری ایران و کانادا، پژوهشنامه حقوق تطبیقی، دوره ۴، شماره ۲، ۶۷-۵۳.
۱۰. شمس‌ناتری، محمدابراهیم، (۱۳۳۸۱)، اصل برائت و موارد عدول از آن در حقوق کیفری، مجله مجتمع آموزش عالی قم، شماره ۱۴، ۸۸-۶۵.
۱۱. یاری‌فرد، رسول، نوریان، سارا، (۱۳۹۵)، فساد مالی و پول‌شویی، چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت اقتصاد و حسابداری.
۱۲. باقرزاده، احد، (۱۳۹۵)، نگرشی تطبیقی به پول‌شویی، تهران، نشر میزان، چاپ سوم.
۱۳. سلیمانی‌تبار، مهدی، (۱۳۹۹)، مقایسه قوانین و راهکارهای حقوقی مبارزه با پول‌شویی در نظام حقوقی ایران و انگلیس، بین‌المللی قانون‌یار، سال ۴، شماره ۱۴، صص ۴۸۴-۴۵۱.
۱۴. مشکات، سیدمصطفی، (۱۳۹۹)، راهبرد گروه اقدام مالی (FATF) در قبال پول‌شویی در فوتبال، پژوهش حقوق کیفری، دوره ۹، شماره ۳۳، صص ۷۹-۴۷.
۱۵. کاظمی، عالیبه، مقدم‌فلاحی، امیر، ابدالی، علی، آریایی، سارا، (۱۴۰۱)، شناسایی فعالیت‌های پول‌شویی در تراکنش‌های مالی با استفاده از روش‌های داده‌کاوی، قانون بنفورد و الگوریتم GANs، اقتصاد پولی مالی، دوره جدید، سال ۲۹، شماره ۲، پیاپی ۲۴.
۱۶. یاری‌فرد، رسول، نوریان، سارا، (۱۳۹۵)، فساد مالی و پول‌شویی، چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت اقتصاد و حسابداری.
۱۷. زارع‌قاجاری، فردوس، قائم‌مقامی، علی، (۱۳۹۲)، استانداردی بین‌المللی مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم (توصیه‌های چهل‌گانه گروه ویژه اقدام مالی FATF)، بی‌چا، نشر تابش، تهران.
۱۸. حسینی، سید شمس‌الدین، نصیری، هیمن، (۱۳۹۹)، اثر پول‌های مجازی بر فرآیند پول‌شویی و ارائه راهکارهای مبارزه با پول‌شویی از کانال پول‌های مجازی، فصلنامه اقتصاد دفاع، دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، سال ۵، شماره ۱۷، صص ۷۲-۴۹.
۱۹. میرزاوند، فضل‌الله، رهبر، فرهاد، (۱۳۸۷)، پول‌شویی و روش‌های مقابله با آن (چاپ اول)، تهران: مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
۲۰. تذهیبی، فریده، (۱۳۹۶)، پول‌شویی و روش‌های مبارزه با آن، تهران، انتشارات جنگل، چاپ ششم.
۲۱. قوامی‌پور سرشکه، محدثه، محمودی، امیررضا، (۱۴۰۱)، چالش‌های حقوقی ارزهای دیجیتال با رویکردی بر بزه پول‌شویی، مطالعات حقوقی فضای مجازی، سال ۱، شماره ۳، صص ۵۲-۳۷.
۲۲. رهبر، فرهاد، (۱۳۸۲)، پول‌شویی و آثار و پیامدهای آن، مجله تحقیقات اقتصادی، دوره ۳۸، شماره ۳، ۵۵-۳۳.
۲۳. هاشمی، محمد، بلندنظر، احمد، (۱۳۹۹)، پول‌شویی، فقه و حقوق نوین، سال ۱، شماره ۲، صص ۸۰-۶۰.
۲۴. اسعدی، سیدحسین، (۱۳۸۲)، نقش فرآیند پول‌شویی و مصادره اموال در روند قاچاق مواد مخدر، مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات بین‌المللی مبارزه با پول‌شویی، وفاق، چاپ اول، تهران.
۲۵. شمس‌ناتری، محمدابراهیم، (۱۳۸۱)، اصل برائت و موارد عدول از آن در حقوق کیفری، مجله مجتمع آموزش عالی قم، شماره ۱۴، ۸۸-۶۵.
۲۶. غلامی، علی، آزادفر، محمدصادق، (۱۴۰۰)، بازخوانی مبانی فقهی جرم‌انگاری پول‌شویی، مطالعات اقتصاد اسلامی، سال ۱۳، شماره ۱ (پیاپی ۲۶)، صص ۳۰۸-۲۷۹.
۲۷. وفایی‌پور، روح‌اله، (۱۳۹۹)، رابطه حسابداری قضائی با سلامت اقتصاد (پول‌شویی)، فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، سال ۴، شماره ۳۱، صص ۵۲-۳۵.
۲۸. مظهری، حسین، شاماری، علی، عزیزی، آریا، (۱۳۹۹)، تحلیل و بررسی سیاست کیفری و جزایی ایران در راستای جرم پول‌شویی در عرصه بین‌الملل، تحقیقات حقوق قضائی، دوره ۱، شماره ۱، صص ۲۰-۷.
۲۹. جمالی حاجیان، امیر، عبدالمهی، اسماعیل، میرزایی، احمد، (۱۴۰۲)، پول‌شویی مبتنی بر سوءاستفاده از نظام تجارت بین‌الملل با نگاهی به چالش‌های بنیادی نظام تجاری ایران، فصلنامه مطالعات بین‌المللی، سال ۲۰، شماره ۱ (۷۷)، صص ۲۸۲-۲۵۷.
۳۰. احمدی، سعیده، (۱۴۰۱)، تأسیس مناطق آزاد جدید در کشور و تهدیدات پول‌شویی در این مناطق، ماهنامه امنیت اقتصادی، سال ۱۰، شماره ۱۱ (پیاپی ۱۰۶)، صص ۳۶-۲۱.

۳۱. باقرزاده، احد، (۱۳۸۲)، پیامدهای پول شویی و راهبردهای کنترلی با رویکرد به اسناد بین‌المللی، مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات همایش بین‌المللی مبارزه با پول شویی، تهران، نشر و فاق، ج ۱.
۳۲. روغنی، رزیتا، صادقی، سید کمال، (۱۴۰۱)، بررسی مقررات مبارزه با پول شویی و ثبات بخش بانکی در بانک ملی ایران، فصلنامه نظریه‌های کاربردی اقتصاد، سال ۹، شماره ۴، صص ۲۷۶-۲۴۹.
۳۳. عبدالهی قهفرخی، شهریار، پاکزاد، بتول، عالی‌پور، حسن، الهی‌منش، محمدرضا، (۱۴۰۱)، کارآمدی ضمانت اجراها در قبال پول شویی الکترونیکی؛ بازدارندگی پیشگیرانه در رویارویی با بازدارندگی کیفری، مطالعات فقه و حقوق اسلامی، سال ۱۴ ف شماره ۲۶، صص ۲۲۴-۱۹۳.
۳۴. عبدالهی قهفرخی، شهریار، پاکزاد، بتول، عالی‌پور، حسن، الهی‌منش، محمدرضا، (۱۴۰۰)، پیشگیری از پول شویی الکترونیکی: رویکرد دفاعی و رویکرد هجومی، پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی، دوره ۹، شماره ۱۸، صص ۴۰۶-۳۸۵.
۳۵. قانون مبارزه با پول شویی، (۱۳۹۷)، مصوب مجلس شورای اسلامی.
۳۶. جزایری، مینا، (۱۳۸۲)، جرم پول شویی به‌عنوان یک جرم مستقل، مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات همایش بین‌المللی مبارزه با پول شویی، کمیته معاضدت قضائی ستاد مبارزه با مواد مخدر، نشر و فاق.
۳۷. سعیدی، حسام، شکرچی‌زاده، محسن، (۱۴۰۰)، جایگاه واردات ارز خارجی به کشور در جرم پول شویی، پژوهش ملل، شماره ۷۱، صص ۵۵-۳۶.
۳۸. صادقی عمروآبادی، بهروز، گوگردچیان، احمد، شهبازی، نجفعلی، (۱۳۹۱)، تحلیل تجربی آثار پول شویی بر رشد اقتصادی، مخارج دولت و نابرابری درآمدی در ایران، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال ۱، شماره ۱، صص ۱۱۷-۹۷.
۳۹. ذبیح‌نژاد، وحید، غلام‌نیا روشن، حمیدرضا، (۱۳۹۹)، مبانی فقهی و حقوقی جرم‌انگاری پول شویی و رویکردهای پیشگیرانه در قوانین ملی و اسناد بین‌المللی، رهیافت پیشگیری از جرم، دوره ۳، شماره ۱، صص ۹۰-۶۳.
۴۰. ساکی، محمدرضا (۱۳۹۴)، آشنایی با جرم پول شویی، تهران: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه.
41. Abed, I. A., Hussin, N., Ali, M. A., Haddad, H., Shehadeh, M., & Hasan, E. F. (2022). "Creative Accounting Determinants and Financial Reporting Quality", Systematic Literature Review. *Risks*, 10(4), 76.
42. Albanese, J., 2012. Deciphering the linkages between organized crime and transnational crime. *J. Int. Aff.* 66, 1-16.
43. Baldwin, G. (2003). The new face of money laundering. *Journal of Investment Compliance*.
44. Bruinsma, G., Bernasco, W., 2004. Criminal groups and transnational illegal markets. *Crime., Law Soc. Change* 41, 79-94.
45. Bruinsma, G., Bernasco, W., 2004. Criminal groups and transnational illegal markets. *Crime., Law Soc. Change* 41, 79-94.
46. Curzon, L. B. and P. Richards (2007). *The Longman dictionary of law*, Pearson Education.
47. Dujovski, N., & Mojsoska, S. (2019). The role of the police in anti-money laundering. *Journal of Money Laundering Control*.
48. Eulaiwi, B., Shareef Khalaf, N., Al-Hadi, A., Duong, L., Taylor, (2024). Money laundering governance and income shifting: Evidence from Australian financial institutions, *Economic Modelling* 132
49. Garcia, Patricia J, MD. (2019). Corruption in global health: the open secret. 394(0214), PP.2119-2124.
50. Jantani, M. (2017). Identifying the role of money control systems in preventing electronic money laundering on the website of the Court of Audit. *Studies of Economy, Financial Management and Accounting*, 3(2/2), 69-61. (in Persian)
51. Levi, M., & Soudijn, M. (2020). Understanding the laundering of organized crime money. *Crime and Justice*, 49(1), 579-631.
52. Naylor, T.R., 2003. Towards a General Theory of Profit-Driven Crimes. *Br. J. Criminol.* 43, 81-101.
53. Ogbeide, H., Elizabeth Thomson, M., Sinan Gonul, M., Castairs Pollock, A., Bhowmick, S., Usman Bello, A., (2023). The anti-money laundering risk assessment: A probabilistic approach, *Journal of Business Research* 162
54. Oliva, M., 2022. Money laundering, food activities and mafia: evidences from the Italian provinces. *J. Money Laund. Control* 25 (3), 609-624.
55. Pavlidis, G., (2023). The dark side of anti-money laundering: Mitigating the unintended consequences of FATF standards, *Journal of Economic Criminology* 2

56. Qureshi, W. A. (2017). An overview of money laundering in Pakistan and worldwide: Causes, methods, and socioeconomic effects. *U. Bologna L. Rev.*, 2, 302.
57. Raweh, B. A., Erbao, C., & Shihadeh, F. (2017). Review the literature and theories on anti-money laundering. *Asian Development Policy Review*, 5(3), 140-147.
58. Thommandru., A., Chakka., B., (2023)., Recalibrating the Banking Sector with Blockchain Technology for Effective Anti-Money Laundering Compliances by Banks., *Sustainable Futures* 5
59. Tiwari, M., (2023). Food crime: An often-ignored money laundering typology and a predicate Crime, *Journal of Economic Criminology* 2
60. Yepes, C.V., 2011. Compliance with the AML/CFT International Standard: Lessons from a Cross-Country Analysis. IMF, Washington, D.C.. Authorized for distribution by Ross Leckow, WP/11/177.

An Overview Of Money Laundering

Rasoul Naserhojjati Rudsari *¹

Abstract

One of the necessities of any society is its economic health, and money laundering is also a threat to the social and economic health of countries. Money laundering is a phenomenon that has been influenced by various unusual factors and has targeted all economic structures, especially monetary and financial processes. In recent years, money laundering has been one of the most important economic crimes that has attracted the serious attention of the international community, historically as well. About 2000 years before Christ, merchants, for the first time, when faced with government exile, acted in such a way as to keep their property hidden from them, at this time the phenomenon of money laundering was formed and the term money laundering was also used for the first time in 1973 and in the case of Watgrit Entered the press and entered the American legal texts in 1983. Money laundering helps criminals turn their illegal profits into legitimate income, while not jeopardizing the criminals' benefits. The purpose of this research is to get to know and know better, considering the transnationality and extent of this crime, which causes a more appropriate response to deal with and fight against this organized crime. The research method in this article is analytical-descriptive and the tool for collecting library, internet and documentary information.

Keywords: Money laundering, Money laundering governance, laws, economic effect.

¹ Ph.D Student, Accounting Department, Tonekabon branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.
(rasoul.naserhojjatii@gmail.com)